

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

1 An lex pœnalis possit transgressores illius obligare in conscientia ad
subeundam pœnam ante iudicis sententiam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

ab illo exigitur pena, & si opus est, ex eius bonis accipitur illo
renuere, aut pignora capiuntur, dum ipso non solvit: sic tra-
dit Salzedo alios referens c. 55. pag. 173. Item signata contribu-
tione pro reparacione viarum, pontium, &c, quoque clericis vel
ex iure, vel ex permissione Pontifici imponuntur, si de facto
negligentes sunt, obligatur solvere atatem per bonorum appre-
hensionem, etiam beneficiorum fractas sunt: sic Ioan. de Platea
in his. Capit. us. n. meritorius, lib. 10. R. buffi, c. 1. n. de sententia,
art. 3. t. 6. Aules in capitib. procuror. c. 23. in gloria ad ver-
bum, den. orden. Ladouc. Mexia, c. 4 pragmatice. raze panis, con-
clus. s. n. 4. Salzedo alios referens. c. 55. pag. 172. col. 2. Ego tam
clericis puniuntur a iudice seculari.

9. Respondeo nullo modo posse iudicem faci atem arma
tollece ab Ecclesiastico; neque pecuniam pro reparacione dam-
niorum, solutione vestigalium, si ad hanc factem regnitio
causa prerequiritur: nam tunc etiam iudice Ecclesie, co-
& non seculari clericis conuenienter est, tradit C. Gorius
Lopez in l. 24. n. 15. par. 7. Castillo l. 70. Tauris num. 18. Aules
in cap. praeferente 17. gloria, l. n. 12. Salzedo in pract. c. 55. pag.
172. col. 1. Ioannes Andreas. Felinus. Abbas & alii in c. Ecclesiastis
de constitutionib. (quidquid contra sententia Bartholom. Caffan.
in confusione. Burgos. cap. 1. §. 5. m. 90. Mexia in pragmati-
za panis, conc. s. n. 2. 9. Ioan. Faber. in Landoletos ex recu. d. i. in
verbis vero processat. C. o. episcop. aud. & alii), quia clericus
exemptus est a potestate civili, quod tribunalum, & iudicia, ex
quoque sive competentes, clericis, & sive clericis, de iudicis, & aliis
relatis. Ego abique speciali permissione Summi Pontificis ubi-
li in hac parte non preter. Hanc autem permissionem apud Gal-
legos in aliis defendit Petrus Rebiffus in L. ar. v. 1. v. 1. p. 1. n. 108.
In v. 1. s. 1. & 2. v. 1. & 3. v. 1. & 4. v. 1. & 5. v. 1. & 6. v. 1. & 7. v. 1. & 8. v. 1. & 9. v. 1. & 10. v. 1. & 11. v. 1. & 12. v. 1. & 13. v. 1. &
Lopez in l. 24. n. 15. par. 7. Castillo l. 70. Tauris num. 18. Aules
in cap. praeferente 17. gloria, l. n. 12. Salzedo supra v. apud Gallos,
p. 172. pag. 168. Valq. disp. 167. c. 1. v. 1. & 2. Salas disp. 14. sect. 9. n. 108.
Verum si pena ex iusta est de plano, absque aliqua contro-
versia iudicari queret iudex iudicis exigitur ob solam declaratio-
nem ministeriorum, qui signati sunt ad has penas, seu con-
tributions exigendas, tunc licet videbitur potest secularis iudi-
ces ab Ecclesiastico exigeret; quod soluerint si soluerint, poterit
ab illis alegata in pugna accipere solutioni praetendere, quia huc
eo a tam in peccatum violata legis accipitetur, quam in repa-
racione danni dati, seu in contributione debitam: sic docet
A. segundo de manuaria regim. 3. part. cap. 14. n. 13. Greg. Lopez
l. 24. n. 15. par. 7. Castillo l. 70. Tauris num. 18. lib. 1.
v. 1. & 2. v. 1. & 3. v. 1. & 4. v. 1. & 5. v. 1. & 6. v. 1. & 7. v. 1. & 8. v. 1. & 9. v. 1. & 10. v. 1. &
B. in pract. cap. 55. pag. 173. Et idem dicendum est de sublatione ar-
morum, non, inquam, tolluntur arma in peccatum transgres-
sionis legis, sed potius ne clericis prolegetur in legis viola-
tionem.

Dicis hoc verum esse, si clericis postea redderentur; ut tolli-
tur, ut si regio applicentur. Ergo in peccatum delicti
exempti, ac potius tam puniuntur clericis a secularibus iudi-
cibus.

Respondeo hoc argumentum coniuncte non posse spoliari
se mis clericum a iudice seculari, nisi ei postea reddatur eorum
valor, aut a iudice Ecclesiastico in illorum priuatione conde-
mnerit: sic Salas disp. 14. sect. 9. n. 107. & sic explicat Couart. &
Emmanuel Saá (upra citata).

Sed inquire, qui clerici exempti sunt a potestate laicali in
priuatione?

Respondeo omnes illos, qui privilegio fori gaudent: qui
autem hi sine latius dicimus in tractatu de immunitate Ecclesiastica
et Ecclesiastica perlonarum.

10. Religiosi comparati possunt ad leges ciuilis, & ad con-
tributions Episcopi, in cuius dictis verantur, si comparantur
ad leges ciuilis. Idem dicendum est de illis, ac diebus de
clericis, tenet, inquam, seruare illas leges, quoque neque eorum
habet immunitatem, neque statui religioso opponuntur. Quo-
cave tenentur non extrahere triticum, vel alias merces a cuita-
re, quando bonum contineat prohibetur talis extractio, re-
& alia similia. Non tamen obligari possunt ad penam, sicut
neque clerici obligantur.

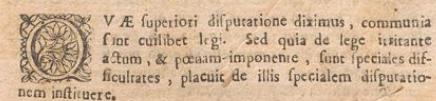
11. Quod si religiosi ad contributions, & praecepta Episco-
palia comparantur, nulla ratione exceptis casibus a iure expellis-
cuntur; qualiter iam omnes fecerit religiosi sunt: constat ex c. 1. de
privilegiis, in 6. & ex Trident. sif. 25. cap. 42. de regulari-
& in interdicto, & cessione à diuinis: ergo ab aliis sunt prae-
dicti. Suarez in l. 1. lib. 4. cap. 20. fine. vbi bene adserit,
neque ex debito uniformitate tenent has leges seruare, nisi ad
hanc uniformitatem, quia habent sufficientem causam excusationis ab
obligis antecedentibus, cum eam obligacionibus statui religioso an-
ticipaverint, ergo non debent alia sustinere. Adducit Suarez
in l. 1. s. confirmationem exemplum de nouitius, qui non tenentur
ex iusto obediencia, cum nullum fecerint, neque etiam ex uni-

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars I.

formitate, quia haec non ligat nisi illos, qui in eodem statu, &
professione sunt. At nouitii non sunt in eodem statu cum pro-
fessis, sed potius sunt in probatione illius statu, illamque in-
tendunt experiri. Multo minus videntur teneti Religiosi con-
formati secularibus in eorum obseruantis.

DISPUTATIO II.

De lege penal, & irritante.

 V. AE superiori disputatione diximus, communia
sunt cuilibet legi. Sed quia de lege irritante
atque & peccatum-imponente, sunt speciales dif-
ficultates, placuit de illis speciale disputatione
nam instituere.

PUNCTVM I.

An lex penal possit transgressores illius obli-
gare conscientia ad subeundam penam
ante iudicis sententiam.

1. Pena alia est priuativa alia positiva, alia ipso iure latra, alia
serenda.
2. Sotus affirmat nullam penam prater censuras incurri posse
ante iudicis sententiam.
3. Alij distinguunt inter penas positivas, & priuativas, &
priuativas affirmant incurri posse ante iudicis senten-
tiam, secus penas.
4. Ad utramque penam potest humana potest obligare ipsa
facto per legem.
5. Intelligenda est conclusio de pena moderata, non de ea, in
qua vita fama, aut honor pericitur.
6. Satisfit argum. num. 2. & 3. adductis.

1. PRimito primò, duplex esse genus penarum. Aliæ sunt
priuativas, aliae politicas: les aliae sunt, quæ nullam re-
quirunt actionem, aliae vero, que illam requirunt. Priuativas
penas voto, & in priuatione consistunt: quales sunt omnes
censores, inhabilitates, iritationes, & aenallations adhuc. Po-
nitivas penas voto, que actionem aliquam expostulauit ad sui
executionem, sive actio facienda sit ab ipso delinquente, sive
ab alio tertio. Haec sunt flagellatio, exilium, solatio pecuniae,
multatio membrorum, priuatio vite, & famula.

Secundo primito penam aliam dicit latram ipso iure, aliam
serendam. Illa dicitur late ipso iure, que ad positionem delicti
consequitur: illa dicitur serenda, que post delicto serenda est
a iudice.

2. Questio ergo procedit de peccatis tam priuatiis, quam
politiciis. An possit legislator suis legibus obligare transgres-
sores ad subeundum illas ipso facto ante sententiam factam de-
claratoriam criminis?

In qua te est prima sententia Soni lib. 1. d. iust. q. 6. art. 6.
concl. 1. ad 1. 1. & 4. lib. 4. quest. 5. art. 3. qui avos est affirma-
re nullam penam prater censuras incurri posse ante iudicis senten-
tiam, fuit Victoria rel. 1. 1. de iust. num. 14. & Angel. in 4. n.
q. de iniusta legi penam. Probari potest haec sententia. Quia
non videtur data rei publice potestas ad hanc obligationem in-
duceandam, quia tota potestas reipublicae est ad politicam gu-
bernationem. Ego ad coercenda delicta, que politica gu-
bernationi obstant. Sed huc non videtur esse alia, quia quæ
publica sunt, publicationi facti, vel sententia. Ergo ob alia
delicta pena incurri non potest. Et hinc nescit differentia inter
legi latas à potestate Ecclesiastica, & ciuilis: potestas enim
Ecclesiastica bonum spirituale subdiuini attendit, idque
potest secreta delicta penis suis spiritualibus coercere: at ciuilis
potestas, cum potius attendat politicum regimen, non videtur
peccatis secretis penam afficer posse. Et confirmo. Penas
Ecclesiastica sunt medicinales, quæ statim, ac quis cessat à
delicto, tollendz sunt. At penas temporales semel impositae non
toluntur, quantumvis de delicto resipescat. Ergo ex impositio-
ne penarum Ecclesiasticarum ad ciuilis non valer argumentum,
& in iure ecclesiastico, & cessione à diuinis ergo ab iustitia pec-
catorum à Christo Domino, qui potuit ob praecepsa iustitia pec-
catorum hanc potestem concedere. At potestas ad ciuilis penas
serendas manavit à rei publica, que solem delicta gubernationi
politicæ aduersantes præcepsa intendit. Secundò, quia exequi
penam est officium iudicis. Ergo siue interventu iudicis pena
exequi non potest.

3. Secunda sententia affirms priuativas penas contrahi
posse ante iudicis sententiam. Secus vero penas politicas, que
actionem ad sui executionem requirunt: ita Gaietan. 2. 2.

L. 3. 9. 6. 3.

DE
ASTRO
PALATI
TONI.